

Not: Akaryakıt istasyonunda bulunan otomobil yıkama yerlerinin ruhsatlandırılması hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-045.02-14998426

26/02/2025

Konu: Görüş (Akaryakıt istasyonunda bulunan otomobil yıkama yerleri hk.)

... VALİLİĞİNE
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)

İlgi : a) ... Tüketici Mahkemesinin ... tarihli ve ... sayılı yazısı.
b) ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgi (b)'de kayıtlı yazınız ile; ... Tüketici Mahkemesinde görülmekte olan davaya esas, ... Akaryakıt İstasyonu içinde yer alan oto yıkama tesisinin işyeri açma ve çalışma mevzuatı kapsamında ruhsata tabi olup olmadığı, akaryakıt istasyonundan ayrı olarak ruhsatlandırılmasının gerekip gerekmediği, ruhsatlandırılması halinde ruhsat için gerekli kontrollerin ve izinlerin hangi kurum/kuruluş tarafından verileceği, otomobil yıkama tesislerinin kaçınıcı sınıf gayrisihhi müessese kapsamında değerlendirildiği, otomobil yıkama servisinin akaryakıt istasyonu ile aynı ya da farklı ada/parsel içerisinde yer alması durumunda değerlendirmede farklılık bulunup bulunmadığı konusunda en geç iki hafta içinde görüş bildirilmesinin talep edildiği belirtilmiş olup konu ile ilgili Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında “*Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:*

...
(d) *Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek,*

...
(j) *Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek.*

...
İlçe (...) belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır:

...
c) *Sihhî işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.*

...” hükmü,

5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinde “...

(l) *Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.*

...

(l) bendinde belirtilen gayrisihhî müesseselerden birinci sınıf olanların ruhsatlandırılması ve denetlenmesi, büyükşehir ve il merkez belediyeleri dışındaki yerlerde il özel idaresi tarafından yapılır.” hükmü,

80 inci maddesinde “Belediye sınırları ve mücavir alanları içinde, kara yolu ile yolcu taşıma hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası otobüs terminali kurmalarına ve işletmeleri ile her türlü akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına nazım imar ve uygulama imar plânına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilebilir. Akaryakıt istasyonlarına izin verilmesi için nazım imar plânında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmesi şarttır. Bu istasyonlara çalışma ruhsatı büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi tarafından verilir.” hükmü,

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde “Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini, büyükşehir belediyesi sınırları içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesini, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi, organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini, endüstri bölgesi sınırları içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ve teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketi ile bölgede yer alan AR-GE ve tasarım faaliyetinde bulunan firmalar için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını il müdürlüklerini,

b) Gayrisihhî müessese: Faaliyeti sırasında çevresinde bulunanlara biyolojik, kimyasal, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden az veya çok zarar veren veya vermesi muhtemel olan ya da doğal kaynakların kirlenmesine sebep olabilecek müesseseleri,

c) Birinci sınıf gayrisihhî müessese: Konutlardan ve insan ikametine mahsus diğer yerlerden mutlaka uzak bulundurulmaları gereken müesseseleri,

d) İkinci sınıf gayrisihhî müessese: Konutlardan ve insan ikametine mahsus diğer yerlerden mutlaka uzak bulundurulmaları gerekmeyen, bununla birlikte müessesenin faaliyetinin gerektirdiği durumlarda izin verilmeden önce civarında ikamet edenlerin esenlik ve istirahatı hususunda konumu, tesisatı ve vaziyeti itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşması için inceleme yapılması gerekli müesseseleri,

e) Üçüncü sınıf gayrisihhî müessese: Konutların ve insan ikametine mahsus diğer yerlerin yanında açılabilmesi için sıhhî nezarete tabi tutulması yeterli olan müesseseleri,

f) Sıhhî müessese: Gayrisihhî müesseseler dışında kalan her türlü işyerini, ...” hükmü,

6 ncı maddesinde “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.

İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.

...” hükmü,

10 uncu maddesinde “Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Talî faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir.

Aynı adreste bulunsa bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenlenir.

...

(Ek fıkra: RG-25/8/2022-31934-C.K-5987/3 md.) Gayrisihhî müesseselerde tâlî faaliyet konuları, ana faaliyet konusunun sınıfıyla aynı veya alt düzeyde olacak şekilde belirlenir.” hükmü,

Aynı Yönetmeliğin EK-2/A Gayrisihhî Müesseseler Listesinin 5.6 sırasında “İçerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan 150 m³ ve üzeri depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri,” hükmü,

EK-2/B Gayrisihhî Müesseseler Listesinin 5.3 sırasında “Marina, akaryakıt ve/veya otogaz istasyonları ile içerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan en az 8 m³’ten 150 m³’e kadar depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri,” hükmü,

EK-2/C Gayrisihhî Müesseseler Listesinin 5.1 sırasında “Köy pompası ile içerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan 8 m³’e kadar depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri,” hükmü,

EK-2/C Üçüncü Sınıf Gayrisihhî Müesseseler listesinin 8.9 sırasında “Otomobil yıkama tesisleri” hükmü,

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 35 inci maddesinde “(1) İmar planlarında akaryakıt servis istasyonu olarak belirlenen alanlarda istasyonlar arası mesafe ve diğer kriterlerle ilgili mevzuata uyulması şartıyla; akaryakıt ve servis istasyonları, CNG otogaz istasyonları, LPG otogaz istasyonları, hidrojen üretim ve dolun istasyonları yapılabilir.

(2) Yapı yüksekliği 2 katı geçmemek şartıyla; istasyonların bünyelerinde kullanıcıların asgari ihtiyaçlarını karşılayacak oto-market, çay ocağı, tuvalet, mescit, büfe, oto elektrik, lastikçi, yıkama yağlama fonksiyonları yer alabilir.

(3) Yakıt tankı ve borulama sistemlerinin bakım, tadilat veya onarımlarının, TSE standartları ve ilgili kurumların görüşü doğrultusunda yapılması zorunludur.

(4) Elektrik enerjisi ile çalışan araçların şarj edilmeleri için, ilgili elektrik kurumunun, olumlu görüşü ile otoparklar, akaryakıt istasyonları veya diğer uygun yerlerde elektrikli araç şarj yeri yapılabilir.

(5) Akaryakıt istasyonları, ilgili mevzuat hükümlerine ve ilgili standartlara uyularak yapılır.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde; adresi ve işletmecisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan iş yerlerine, ana faaliyet dalı (sıhhi veya gayrisihhi) esas alınarak tek ruhsat düzenlenmesi, tali faaliyet konularının ruhsatta ayrıca belirtilmesi gerektiği, aynı adreste bulunan ana faaliyet dalı (sıhhi veya gayrisihhi) veya işletmecisi farklı olan iş yerlerine, faaliyet konusuyla ilgili genel ve asgari ortak şartlar ile ilave şartların (varsa faaliyet/kullanım alanı şartı) karşılanması ve yeni ruhsat taleplerinin önceden ruhsat düzenlenen faaliyet konularının icra edilmesini etkilemeyecek şekilde ayrı ayrı ruhsat düzenlenebileceği,

Akaryakıt istasyonları bünyesinde yer alan otomobil yıkama tesislerinin işyeri açma ve çalışma mevzuatı kapsamında ruhsata tabi olduğu ve İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte üçüncü sınıf gayrisihhi müessese olarak belirlendiği,

Büyükşehir olan illerde her türlü akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına ruhsat verme yetkisinin büyükşehir belediyelerinde olduğu, bu kapsamda işletmecisi aynı olan otomobil yıkama tesisi, akaryakıt istasyonu bünyesinde bulunması halinde akaryakıt istasyonunu ruhsatlandıran büyükşehir belediyesi tarafından akaryakıt istasyonu ruhsatına tali faaliyet olarak eklenmesi gerektiği, işletmecisi aynı olsa dahi farklı adreste bulunan ya da aynı adreste bulunsada dahi işletmecisi farklı olan otomobil yıkama tesisinin, büyükşehir ilçe belediyelerince müstakilen ruhsatlandırılması gerektiği,

Diğer taraftan akaryakıt istasyonu bünyesi haricinde farklı gayrisihhî müessese faaliyet konuları içerir iş yerlerinde otomobil yıkama tesisinin tâlî faaliyet olarak ana faaliyet

konusunun sınıfıyla aynı veya alt düzeyde olacak şekilde eklenmesinin mümkün olduğu, bu durumda ana faaliyet konusunu ruhsatlandırma yetkisinin bulunduğu belediye tarafından tali faaliyete ilişkin ruhsatlandırmanın yapılması gerektiği,

Deđerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Turan KONAK

Bakan a.

Genel Müdür